

El poeta i novel·lista Pere Rovira. FRANCESC MELCION

L'amor (no tan) boig

Narrativa

L'amor boig

Pere Rovira
Proa. Barcelona, 2007

Pere Antoni Pons

En la seva estrena com a novel·lista, el poeta Pere Rovira ha volgut relatar un dels temes més clàssics de la literatura moderna: l'amor boig. L'amor que, a pesar dels obstacles i les trampes, dura tota la vida. L'amor que, per a aquells que el viuen, acaba sent menys un sentiment que un destí. Rovira l'ha volgut relatar, a més, des d'una perspectiva inusual en la literatura contemporània: la del romanticisme més pur. És a dir: sense ironies que el relativitzin, i apostant decididament per l'ardor, les emocions inflamades, els arravataments i la força de les grans passions. En una època de tebiors tiranes, l'opció de l'autor és, almenys, d'agrair.

Ara bé: l'opció romàntica de Rovira fa que aconseguir uns mínims de versemblança sigui més difícil

i, també, molt més necessari. La novel·la consta de quatre parts. En les tres primeres, es narra la història de dos enamorats que, als setze anys i en plena dècada dels 60, decidiren escapar-se a Barcelona per fugir del medi hostil en què vivien i, sobretot, provar de viure el seu amor en llibertat i plenitud. El relat vol ser tan arquetípic, però, que acaba resultant, de tan conegut, artificios.

En l'última part, amb els dos protagonistes ja adults, es narra la resolució de la història d'amor. Si en les tres primeres parts el relat era previsible, en aquesta resulta, per culpa d'un tomb argumental metaliterari, gairebé inversemblant. L'artificiositat, doncs, s'accentua encara més.

En qualsevol cas, el punt artificios que llasta la novel·la no es deu a una manca de realisme, sinó a una manca d'ardor estilístic i d'exaltació argumental. Amb tot, no seria just dir que *L'amor boig* és una novel·la fallida. Està escrita en prosa pulcríssima i té passatges fulgurants. Li falta, això sí, una mica més de bogeria.

L'extrema dreta a Catalunya

Assaig

Ultracatalunya L'extrema dreta a Catalunya: de l'emergència del 'búnker' al rebuig de les mesquites (1966-2006)

Xavier Casals
L'Esfera dels Llibres. Barcelona, 2007

Xavier Filella

L'historiador Xavier Casals, expert en l'evolució del neofranquisme espanyol, presenta una extensa anàlisi de la ultradreta a Catalunya. L'obra, minuciosament documentada, abasta des dels anys del tardofranquisme fins als canvis més recents, quan l'extrema dreta catalana comença a deixar enrere la reivindicació del franquisme.

L'autor ha estructurat la seva obra en tres apartats cronològics per, finalment, explorar en el darrer capítol el nou escenari en què ens trobem quan enfilem la recta final de la primera dècada del segle XXI. En els dos primers apartats, Casals revisa la mobilització de la ultradreta per organitzar una resposta des de dins del règim contra la penetració del marxisme i el catalanisme, i examina la inviabilitat d'aquest neofranquisme en el nou marc polític determinat pel pacte entre els sectors més evolucionats del règim i l'oposició democràtica.

En el tercer apartat, l'historiador analitza la recent renúncia de l'extrema dreta a identificar-se amb qual-

sevol genealogia històrica ultradretana i el seu trànsit cap a un nou discurs clarament influït pel lepenisme. És el moment en què, després de la transició generacional dels anys 80, queden enrere noms com Blas Piñar i forces com Fuerza Nueva i CEDADE, per donar pas a nous grups com Plataforma per Catalunya, que ha fet de la lluita contra les mesquites l'eix vertebral del seu activisme.

ta o moviments com la neonazi CEDADE, que subratllen el fet diferencial català també en el món de l'extrema dreta, fins a grups, com la mateixa Fuerza Nueva i la Democracia Nacional, del tot homologables amb la ultradreta espanyola.

Finalment, l'anàlisi de Xavier Casals remarca el paper de la ultradreta catalana en la transició d'una extrema dreta nostàlgica a una dreta populista i radical, semblant a la d'altres realitats europees, que respon a una nova dinàmica de mobilització social davant la creixent immigració i el descrèdit de la política.

Aquesta àmplia cronologia emmarca, d'altra banda, un exercici de comprensió d'un moviment heterogeni, que aplega des d'una marginal ultradreta separatista

L'historiador Xavier Casals ha publicat un assaig sobre l'extrema dreta catalana. MIQUEL ANGLARILL

Quan tot és incert i en potència

Poesia

Erms

Antoni Sbert
Moll. Palma, 2007

D. Sam Abrams

Antoni Sbert (Palma, 1965) obeeix exclusivament el ritme propi de la creació poètica i publica només quan té alguna cosa a dir. Per això 12 anys separen el seu primer poemari, *De l'oasi dels ulls* (1994), del segon, *Erms* (2006).

En el decurs d'aquests anys la veu poètica de Sbert ha madurat i s'ha tornat més refinada i, alhora, més exigent, tant formalment com pel que fa als continguts. De fet, la veu poètica de Sbert, amb la seva inesperada barreja d'alta concentració lírica i d'alta intensitat intel·lectual, situa el nostre autor com un dels poetes més potents del moment actual, i clarament hereu de Carles Riba i company de Carles Camps Mundó.

'Erms' exigeix tot el respecte possible per part dels lectors perquè és un llibre de màxima integritat i autenticitat. En aquest sentit, els poemes de Sbert tenen el tret que Aristòtil anomenava *ethos*, que significava l'autoritat moral de qui se'n adreça. I l'*ethos* del nostre poeta es fonamenta en el fet que veu la realitat com és i sap dir les coses pel seu nom.

Si T.S. Eliot va emprar la *terra eivorca* com a correlat objectiu de la civilització occidental a la seva època, Sbert utilitza els *erms* al fons del mar com la seva representació del món actual, un món que es caracteritza per la seva inestabilitat, incertesa, foscor, solitud, duresa, buidor i, paradoxalment, per la seva bellesa, immensitat i promesa. I Sbert es troba suspès en mig d'aquest món canviant, desproveït de tot menys de la llengua, la raó, els sentits, la memòria i els sentiments, intentant trobar respostes als grans interrogants de la vida, intentant superar els cops, les pèrdues i el dolor, intentant assolir un sentit d'esperança que no sigui una claudicació.

Malgrat la manca total de concessions en tot, *Erms* és un llibre bellíssim, valent, apassionant i vital. Amb tota la raó Antoni Sbert incrusta una cita de *Salvatgecor*, de Riba, al poema inicial que serveix de divisa per a tot el conjunt: "L'ànima vol més i vol en excés". Un llibre de primera!

Abril a París

Narrativa

Abril a París

Michael Wallner
Traducció de Ramon Farrés
Columna. Barcelona, 2007

Laura Castillo

Quan el caporal Roth arriba a París al servei de la Gestapo no és gaire diferent de com alguns sectors dibuixen els joves de 22 anys d'avui dia: anodí, apolític i sense compromisos que entrebanquin la seva clara vocació de supervivent. Però el París dels

anys 40 és un dels pitjors escenaris per a les mitges tintes.

Abril a París, la darrera novel·la de les quatre que ha publicat l'austriac Michael Wallner, narra la història d'amor impossible entre aquest jove i una membre de la Resistència francesa a París ocupat. I de retruc, també és la història de la descoberta del significat de paraules com ara *compromís* i *lleialtat* enmig de les hostilitats acarnissades de la França de la Segona Guerra Mundial.

El caporal Roth només aspira a "diluir-se a tot

arreu", a viure en l'anonimat pels carrers empedrats de París. És aquest desig el que l'indueix a adquirir una doble personalitat: de dia és un jove traductor al servei de la Gestapo; a boca de nit, és un parisenc que respon al nom de Monsieur Antoine. Una doble vida que el conduirà a conèixer, també, les dues realitats irreconciliables del París ocupat: la lluita de la Resistència de la mà de la Chantal i els llargs interrogatoris de la Gestapo.

Tot i que la trama de l'amor impossible no és gaire innovadora, l'autor

Michael Wallner. SP

aconsegueix salvar-la amb un desenllaç gens previsible, un gir que evita que la novel·la caigui en la correcció asèptica i l'oblit. Malgrat això, Wallner malmet una bona oportunitat per reflexionar a l'entorn del sentiment de culpa, la fractura emocional entre el botxí de dia i l'home de nit, el debat intern a l'entorn de la lleialtat a la pàtria i la necessitat d'abandonar la imparcialitat. El resultat és una novel·la lleugera, correcta, però sense poesia en el llenguatge i sense la intensitat que fa tremolar el lector cada cop que gira la pàgina.